ێژگیا

نامق هەورامی

ناوی کتێب: ێژگیا
بابەت: ماچا شێعرینی
نووسەر: نامق هەورامی
ساڵ: ٢٧١٣
ئۆساکاری دلی: وێم
بەرگ: ئامانج ئەمین
چاپ: یەکێتی نووسەرانی کورد/ لقی کەرکووک ژمارە ٢٢٦

ئینە کە ما چا شیعرینی پێشکەششا کەرو بە تو
کە هەمیشە ئینای پەشنۆئی فساوەو تەنیا تو مزانی
چێشم وانەن.. ئینە وڕاوینی دەمو پاوو تووە.. رەنگا وێت
نەزانی... یان من خراپەنا پنەم نەوانینی... کامما؟

جێگەنە جوابێو بنویسە پەی وێت

....

....

....

....

....

....

....

وەرکولْ

کەشێعرە ڕەوتووویْش گێرۆ

سەرنجیْ گوزەریْ سەروو دەقەکاو "پژگیای" ئەگەرسەرنجەوڕەوتووشێعرەی هەورامییْ دەیمیْ، یاومێنە کەدماو مامۆسا مەولەوی، ئیڕەوتە دووچاروو کپییْ سامناکی میْ وتەمیۆرە. پێسەواچی؛ سێبەرەومامۆسا مەولەوی ئاننە هەسەنە کەهیچ نەمامیْ مەتاوۆ بنپاڵشەنە بەرگنۆ و باڵاکەرۆ. کەچی دماو مامۆسا نالی، جەشێوازی سۆرانیەنە ڕەوتیْ مەرزیۆرەکەساحیب قۆناغو پەڕ ڕاویارا. بەواتێوەتەر؛ شێعرەی هەورامیە دماو مەولەوی پەی ماوێوی فرەی نمەتاوۆ ئارۆیینەو سەردەمیانیْ بۆوە و پابەپاو شێعرەو میللەتا تەری گەشە کەرۆ. ئینەیچ سەدان سەدپێچەوانەو ئا بانگەشەو مەولەویەنە کەهاوارکەرۆ:

هەرکەس تەوەلۆد دوو بارەش نیەن

ئەڵبەت سەعادەت ستارەش نیەن

بەڵام بەوەشحاڵیوە، جەرۆزگاروو
ئیسەردەمیەنە ،جموجووڵێوی فەرهەنگی
دەرەتانوو هەورامیەکاش گرتەنەرەو مژدەو
ئایەندێوی گەشیما پنەمدۆ.
شێعرەی ئارۆیانێ هەورامیچ، چی حاڵەتیە
بەدەرە نیەنە. بەڵام مەخابن برێ
جەدەنگەکا(ئەگەردەنگێ با) جیای ئانەی
بەیاوایەنە جەرەوتەکەیو لەیەکدایۆ
قۆناغەکەیو وێستەیۆ ئێستعدادو شێوازی
تایبەتی وێشا،با بەیاریدەدەروو ئی رەوتیە
،تەنیا ئینێ فکروو هەراوهوریایەنە و جەنجاڵ
وەشکەردەیەنە. کەئی شێوازەهیچ بارێوە
مەیاونۆ هەوارو ناسەردەمیانەن. بەڵام شوکور
هەنێ کەسانێوەیچ کەئارام و بێدەنگ ،خەریکێ
وێ ماننایو گێڵایەنێ شۆنەو تایبەتیەکا
وێشارەو زیادکەردەی لاپەڕێوە جیاوازی

بەرەوتە ئەدەبیەکەی. بەشێوە جە بەرهەمەکا
"نامق هەورامی" بەشێوەنێ چی رەوتیە.
شێعرەکاودەفتەروو "پژگیای" تاوانشا
بەخزاینە شێوازێوی تایبەت بەوێ،
بابەدەنگێوە کەئەگەر بەردەوامبۆ هورگیروو
مزانیوی وەشین پەیرەوتی شێعری
ئیسەردەمیما. رۆحێوی نەرم ،زوانێ ئارامو
سەمیمی وعاتفی، گەمەکەردەی جەقووڵایی
دێرەکانە، وهوروستەی وێنەشێعری
سەرنجبەری،چی تایبەتیانێ.
هەرچن خەریکیای پی دەقەشێعریاوە،
دەرەتانێ بەرینتەرو دەرفەتی فرەتەرش
گەرەکاو رەنگە تایبەتمەندی شێعرەکا بۆ
سەبەبوو بیەی سەرنج ورای جیاوازی
سەرشاوە، بەڵام چەنی ئانەیچە سەعیەکەروو
پەی هەناسێوەکۆتای،سەرنجێوەبەپەلێ وزوو
سەروو ئی دەقە شێعریاو ئانەیچە مەشارووە
کەباوەرم بەراووسەرنجێ جیاوازێ هەن.

لاشاوە کافر بیانی

زاناشا تو یارەمەنی...

کیارەیچ

ڕۆجیارپەرسش بەنەفرەت کەرد...

پەیما هەن کەلیمەکاو ئی کۆپلە شێعریێ پۆلێن
کەرمێ:
{لاشاوە ـ کافر ـ زانای ـ نەفرەت}
{تۆ ـ یارە ـ کیارە ـ ڕۆجیار پرس}
جەیەکەم سەرنجەنە پەیما بەرگنۆ کە
لاتەنیشتانێ بەینوو " ئادیشا ـ تۆ"
کەجەدرکنای لاشاوە ـــ تۆی وەبەرگنۆ ،
فرەقوولەو چالاویەنە.
ڕەنگەئی تۆو من وئادیشا ،خولانێوە بۆ کەهەر
جەدێرین زەمانۆ بنەماش بۆ. ئادیشا
جەئەدەبی ویەردەنە؛ پێسەو: ناحەز ،ڕەقیب
،بەدکار ، شۆڤارو... بەرکەوتێنێ. بەرکەوتەیە
جەڕاستاو تێکدای وەشەویسی وعەشقیەنە.
یان بەواتەیە تەر ؛جەنگ چنی وەشەوویسی.

دیارا ئی دەستەواژێ فرەتەر پەی تێکدای
وەشەویسیی مابەینووکەسەکا ئەکتیڤی بیێنێ.
یانێ تێکدای وەشەویسیی بەینوو دوێ دڵدارا.
کەفرەوجارا جەداستانە حەماسیە
کوردیەکایچەنە ڕەنگەش دێنۆ. مەسەلا
"بەکرەشۆڤار" جەداستانەو "مەموزینیەنە".
بەڵام چی کۆپلەنە دەستەواژەکێ وسەرنجەکێ
بەیەکجاری فاڕیا، یان پێسە واچی جۆرێ
هورڕووشکیایۆشا پۆوە دیارا.
بەدکاروشۆڤارو... بابەئادێ. وەشەویسی
کوشتەی بۆبەکوفر. ئاکامەکەش ،نەک مەرگوو
یۆ جەدڵدارەکا ،بەڵکوو نەفرەتکەردەی
ڕۆجیار پەرسیەن جەلاو کیارێوە.
زوانێ پەڕهێما یانەو ئوستووراوی.
ڕەنگە پەرسمێ: کیارە چێگەنە چێشەنە؟
مەبەست جە ڕۆجیارپەرسی چێشەنو
ئانەفرەتە جەکام زوانۆ هورقوڵێۆ وکام

چمکاو چەدەرەتانێوە گێرۆرە؟! من گردوو
ئی جواباماز‌ووە پەی وێت(وانەری).

ژەنیوەمرۆنەو سوراوەکیش جیامەنا...

هەڵەبجەنە

ژەنەکێو

ماتیکەکێ

پێوە مەردێ و

گرد وەهارێ هەنارەکی سوراو گێرا...

ڕیوایەتێ ئوستووراوی. پێچەوانەو ئادرکنایا و
ئا ڕیوایەتا کەوەڵتەر سەروو مەحشەروو
هەڵەبجەی کرییێنێ و من ئاگادارشانا.
چێگەنە سوور بیەی هەناری سوعالەنە!
هەنارچی سوور بۆ؟یان سووراو گێرۆ؟!
جوابەکەشنە کە بەمیتۆدێ زانستی و ئاوەزیانە
، بەڵکوو بەمیتۆدێ ئوستوورەیی و رۆحی
لەیەک دریۆوە؟! هەنار سوور کەرۆ چوونکای
هەڵەبجەنە ،ژەنیۆ ماتیک پێوە مرا !!!!

ژەنی پێسە سەرچەمەزای و وەشەویسی و
بیەی. ماتیکیچ پێسە هێماو جوانخاسی و
ئومیدی وئارەزووی! کەپاسەن کارەساتو
هەڵەبجەی، حەشرێ خێزنۆ! مەرگوو بیەی و
جوانخاسی؟! هەرئانەن کە ئیتر گردساڵێ
هەنارسووربۆ!! هەنار پێسە مێوەی
ئوستوورەیی جەباوەڕوو یارسانەکانەو
سووراوگێرتەیەیچ پێسە درکنایێ هێمایی
وچنمانایی. و... ئینەیچەکەدماو ئاکارەساتی
گردساڵێ هەنار سووراوگێرۆ!! وێش بابەتێوی
فرەڕەهەندی وتەئویلگیرا. کریۆسەرشۆ مانۆڕ
دریۆو ...

دننە دننە هەنارو عەمریم

پێت هورتەکنو

هەنار چی دەفتەرنە، یاگێ تایبەتیەش هەنە.
چێگەیچە نەهەنار بۆ بەعەمرو دننە دننە
هۆرتەکیۆ! هەنارو عەمری کەدووبارە
هورقوڵێوەن جەهەمان ئوستوورەی.

هەنار، لاو مەولەویوە بۆبەدڵ:

هەنارەکەی دڵ پەڕجەدانەی ئێش !!!

بەڵام چی دەفتەرنە بۆ بەعەمر ، ،بۆ بە وجوودو دننە جەڕاو وەشەویسیەنە هورتەکیۆ!

لازما ئانەی بارووە هۆش کەماچا ؛زوانی تازەو درکنای تازە،جەفکری تازەی وپەیلوای تازەی ولەیەکدایۆ تازەیۆ هورقوڵیۆ. شێعرەی تازێچ کەساحیبوو ئی پاشخانا نەبۆ تەنیا ڕووکەشێوەش مانۆوە کەزوو ڕووکیۆ یان کاڵەبۆوە.

جەفرەو یاگەکاو ئی دەفتەریەنە زوانوو درکنای و واتای بەدیار، گوزارەنێ جەفکری تازەیو سەرنجێو لەیەکدایۆ تایبەتیی و تازەی ،جا ئی فکروسەرنجێ مجیارەدڵێ زوانێوە شێعراوی وئەدەبیی. ئانەن کەسەرنج بەرێنێ و ڕەنگە وانایۆ وهورکڕنای فرەوجیاوازیچ شۆنەو وێشارە بارا.

گەڵازاناش

پاییزمەیلش چەنیش سەردا

پەوکای دەسش چەنە وەردا

دیاردەوخەزانی،پێسەو بابەتێوە سرۆشتی وەرچەموو فرەوشاعێرا بیەن.

جەئەدەبوو هەورامیچەنە هەرپاسە، هەر جە بێسارانیوە. لاوشاعێرە کلاسیکەکاوە خەزان، گوزارە بیەن پەی بابەتێوە نیگەتیڤی و جەڕوانگەی عاتفیەوە کارەساتاوی لەیەک دریانۆ. بەڵام چێگەنە جۆروو سەرنجەکێ بەتەمامی جیاوازەنە. چێگەنە بەپێچەوانەو ڕەوتی باوی، گەڵا ساحیب ئیرادەو بڕیارا.

ئانە گەڵان کە دەسبەردارو وچەنیبیەی بۆ. جەحالێوەنە جەشێعرەی کلاسیکەی کوردیەنە، گەڵا کارەساتباراو جەدیاردەو خەزانیەنە هیچ بڕیار وئیرادێوەش نیا.

هەرچند جەشێعرەی ویەردێنە،جاروبارخەزان گوزارەن پەی مەرگوو بەشەرەکا ،بەڵام

چیٚگەنە جۆروو گەمەی زوانی وچنیەی
ئەدیبانەو کەلیمەکا، کەردەنشا کاریٚ
کەدەرەتان پەی لەیەکدایۆ بەرفراوانتەر بۆ:
گەلاٚ ــ هیٚماوچیٚشیا؟ مەبەست جەپاییزی
چیٚشا؟ ئاچلٚە کامەن کەگەلاٚ دەسش چنە
وەرمدۆ؟ ئاخۆ ئاماژەن پەی ڕەوتوو سرۆشتی
وەرزوو پاییزی وهەمان خەزانی؟ یان ئاخۆ
مەبەست جەمەرگووئینسانی ودەسبەرداربیەی
جەدنییٚ نیا؟ یان کیٚ ماچۆ مەنزوور تۆریای
دلٚداریٚ چەویتەری نەبۆ!
یان ڕەنگە تۆریای زاڕۆلٚیٚوە بۆ جە
بنەمالٚەکەیشو.....

ئۆسا تو هەر مەمیٚوت بیٚ
سینەت لتبی وبییٚ دویٚ

تەماشەوئیدوەدیٚڕەشیٚعرەیەکەرە! مەمە
چیٚگەنە چیٚشا؟ سینە چەنی لت بیەنو ئا لتبیەیە

چەحالٚەتیٚوا؟ یان ئەوسا چە زەمانیٚوا؟
وەهمین یان ئەفسانەیی؟
بەوانایۆمن،مەمە؛سەرچەمەو ژیواین. سینەو
بوەو بیەی ومەنەیۆن ،نیشانیٚ دلٚی وهەستی
وعاتفەی وبەزەیین ،ئینەیچ ئینا وەراوەروو
سەرەیو مەژگیەوە کەهیٚماو نیشانیٚ ئاوەزی
و زانستینیٚ. مەمە، چنی ویٚش
؛وەشەویسی،ئەدا، شۆت ،ژیوای ،ناسکیی
،چەمەهانەو وەیکەردەی وبژیٚوی سەردەموو
زاڕۆلٚەیی و ... وزۆهۆش. سینەیچ هەرپاسە
چەپکیٚ چمکیٚ و دەستەواژیٚ هیٚماییەش
چنینیٚ.
وینمیٚ چیٚگەنە ئەوسا، یانٚ جەویەردەی
دیٚرینەنە، تەنیا مەمیٚوە بیەن، کەئینەیچە
گریمانیٚو ئەگەریٚ فریٚ وەزنۆرە دلیٚ دەقەکەی
و وانایۆکەی زیاتەر چن ڕەهەندی کەرۆ. چی
مەمیٚوە؟! ئامەمەکامەن؟! مەبەست چنەش
چیٚشا؟! و ....

یان سینە چی ئەشۆ لت بۆ و شەقبەرۆ؟!
ئێمە جەئوستوورە جیاوازەکا ئەوسایەنە وینمێ برِێ چێوێ شەقبەرا ولتێبا. پەی نموونەی: رِۆخانەونیلی جەسەردەمێ تایبەتەنە وپەی نەجاتوو مووسای. یان جەئوستوورەکاو میترائیسمەیەنە ،وینمێ تاشێ گەورە شەقبەرۆ و میترا مزیۆوە پەی نەجاتوو بەشەرەکا! یان شەقبەردەی مانگەشەوێ جەسەردەمێو پەی مەبەستێوێ ئەنەیاونای نەوسەلەمنای.
ئەگەر ئێمە جەوەراوەروو ئی بابەتانە سەرنجە وزمێ سەروو شەقبەردەی سینەی! ئانا بەئاشکرا واتای تایبەت ومەبەستی بەدیار بەرگنۆ کە وانەری پەروەردەکریاو ئەنەیاوا تاوۆ بەپاو ئەنەیاویی وێش بابەتش چنە هۆرکرِنۆ و وانایشۆ سەرکەرۆ. کەئینەیچ رِەهندێوەن جەرِەخنەی سەردەمیانەی وتەئویلیی.

سینە شەقبەرۆو مەمێ بابەدوێ!!
یان یێپێداکەردەی پاڵەپشتی فرەتەری پەی ژیوای! یان کێ ماچۆ مەبەست چەو مەمەکەی ئاخۆ چێش بۆ؟! مەتەریرەو بناغەمجیی ئەدەبییانێ ئینە.

وەڵێ سەفەرو و رِۆجیاری
بسپارەم بە بوومەلیڵێ چەم نەترەکای
تووڵانی تەرین عەمروو وێم
دا گەمەکاو بیئاگایی..

بدیەیدێ پەی ئی دەستەواژا:
سەفەر، رِۆجیار، بوومەلیڵلی چەم نەترەکا، عەمر ،گەمەو بێئاگایی و... کەهەرکام چی دەستەواژا ، ئاماژێوە هێماییێنێ پەی برِێ چمکا، کەقووڵێ ویاگێ سەرنجێنێ. پەی نموونەی؛

سەفەر کۆچ، لوای،دووری
وهیجران،فارڕیای،پنەیاوای وپەروەردەبیەی
و....
ڕۆجیار جەئوستوورە دێرینە کوردی
وئێرانیەکانە، ڕۆجیار ئاماژەن پەی نێرینەیی،
تاتەی، سەرچەمەونووری وشۆڵەی،گەرمای
وتینێ وتەنانەت جەئایینی میتراایینە هێمان
پەی یەزدانی
بوومەلێڵی چەمنەترەکا ، بوومەلێڵ دیاردیوی
سرۆشتین. پێسەڕاسیێ هەنو وەرچەم گنۆ.
بەڵام چێگەنە واژەو چەمنەترەکایش پنەچنی
تێکەڵ کریانو ئێستڵاحێ ئەدەبی خەلق کریان
کەیاگێ سەرنجێن. بوومەلێڵ، ئاماژەن پەی
دەمبەیانی وسەرچەمەو زیایۆ ڕۆجیاری و
دەسپنەکەردەی ژیوای و ژیوایۆ. چەم
نەترەکایچ تایبەتمەندییۆەن پەی بڕێ
جەگیانلەبەرەکا. پێسە بەچکەپشیلەی
وتووتەکۆڵەیو ... کەپاسەن چێگەنە ،دوێ

دیاردێ سرۆشتیێ جیاوازێ کە هینێ دوێ چوە
جیاوازانێ پێوە تێکەڵ کریاو ....
عەمر بیەی، ژیوای، دڵوازی، وەراوەروو
مەرگی ونەبیەی، بەردەوامی و....
گەمەوبێئاگایی درکنایێ فەلسەفی وبێمانایی
دای بەمانێوەسەپییێرە ملوو ژیوایەرە.
ناکامڵی، بێدەربەسی، ناژیریی و .....
ئەگەر وردوو ئی گەمە زوانیە سەرنجبەرەیە
بیمێوە وینمێ چەنیچن دیاردێ سرۆشتیێ و
چن واتێ دەروونیێ، مانایێ فەلسەفیە دریۆ بە
بێماناییۆە ژیاناوی. یانێ مەرزنایرە بناغێوە
پەی هورڕووشکنایۆ و سەرنەوایۆ
دەسپەنەکەردەیۆ.
بەپایزیوی زولف تەڵایی واچە..
هەناریۆی غەریب کۆتەن ئی دور وەڵاتە
چوار فەسڵە تەکیای تەکیۆرە!
نوستالۆژی وهیجران، چی دەقانە واتایێ
تایبەتیشا هەنو سەرەڕاو ئانەیە کەڕەنگە

بابەتەکە پوویا و سوویابۆ و جەڕەوتی ئەدەبیەنە بەجاران دووبارە کریابۆوە، بەڵام چێگەنە؛ چەنی واتەی، یاگێ چێشواتەیش گێرتێنەوە و بابەتەکە کەوتەن قەبارەو درکنایێ ئەدەبیاتی پەتیی وسەردەمیانەی. بەجۆرێ کەشێوازی کەسیش پۆوە دیاراو هورقوڵیاو ئەزموونەکاو ژیوای و لەیەکدایۆکا دەروونیی تاکوو شاعێرین. ڕەنگە ئیستێعدادی شاعێری پیجۆرە درکنایارە بەرگنۆو ویش برمانۆ بەبێ ئانەی ڕەنگە شاعێر هەستێوی ئەنقەستاویش چنی بیەبۆ.

چی کۆپلە شێعریەنە، فرە و دیاردەکا سرۆشتێینێ. ڕەنگە ئینەیچە پەی تایبەتمەندیە سرۆشتیەکاو ژینگەو شاعێری جەسەردەموو زاڕۆییەنە گێڵۆوە! یان کێماچۆ نوستالۆژیە کە قووڵتەرنیا و بەشێوەش جەناهوشیاریی جەمیەوە (ناخود *طاهـ جمعـ*) سەرچەمە مەگێرۆ.

پایزیوی زوڵف تەڵایی

هەنارێوی غەریب

چوارفەسڵە تەکیایرە!

ئەگەر جەمیتودوو ئێستاتیکای ئەدەبیەرە سەرنجە دەیمێ، پاییزو هەنار، ساحیبوو کەسایەتی باو پەیئانەی با بەشێوە جەسۆزوعاتفەی شاعێرانەی،ساحیب هەستێ کریا. چننە جوانا؛ خەبەردریۆ ،یان شکات کریۆ، یان بەهامخەم کریۆ ، یان....

پاییزی زوڵف تەڵایی!! چی؟! چوونکای هەنارێ کەوتەن غەریبی وجیاوازی فەسڵیش دۆڕیانو ئاننە زانۆ کە دایم تەکیای تەکیۆرە،یانێ هاڵی بۆوە جەوێ!!!!! یان ئیکۆپلە. چننە هەستاویو عاتفین!!!

ورگێڵەوە تەنیاتەرین باوان شێویا

ئایرەمەلیوە غەریبە

ئینا سینەتنە دیلەنە!!!

تەمەنا پەی ئەژناسە کەردەی فرەتەری! گێڵای شۆنەو دەسوستەی زیاتەریەرە ئادیچ

وەڵێمەرگیەنە. بەڵام چێگەنەگێڵایەکە
حەسرەتێوەن پەی ئەژناسەکەردەی فرەتەروو
وێو وەتەنی و ڕەسەنایەتی!

مەردەی کەمێ ڕوخسەتمدە
سیاچەمانێوە تازەهەن
وەڵێیێ تنگنایۆ (گەبڵە)ینە
بەق ماچۆنەش
پەی چیلێ تازە میلڕەشتی
من نەژنیەن..!!

ئەوجوو هورستەی هەستی پەڕحەسرەتوو
سۆڵاوە و تاسەباری بەوێ یاوایۆ، چێگەنە
بەرگنۆ. هەرچێگەنەپەرسێوەتەرەیچ
قوتەبۆوە: ئاخۆ ئاوەڵاتە کەئاننە حەسرەتش
پەیوازیۆ ، وەڵاتێوی سرۆشتی وجوگرافیایین
یان وەڵاتێ کولتووری وفەرهەنگین
کەڕەسەنایەتیەکەش پەیگێڵۆوە!! یان ڕەنگە
تێکەڵاوێ جەهەردوی!!

بەق، چیڵێ، پێسە و هێمای سرۆشتی و
سیاچەمانە، پێسەو هێمای فەرهەنگی
وڕەسەنایەتی!!
بەئاواتنا شێعرەی ئارۆیانێ هەورامیچ
پێسەوبەشێوەجەسامانی ئەدەبیی،پەنجەرێ
فرەتەرێ وجیاوازتەرێش ڕووەرە کریاوەو ڕوو
بەدۆڵەمەندی جمۆ.

ڕەئوف مەحموودپوور
مەریوان

پێسە تەنیا بیە کا ویم

ژیوای

....

....

....

......

....

؟...............

بێ تۆ

....

....

....

..

....

مەردەیا

مەزانو

خاسا بەی
بەی خاسا.
خاسا بەڕا
بەڕا خاسا.
خاسا بەڕدی
بەڕدی خاسا.
ئامابێنی خاس بی
خاس بی ئامێبێنی.
چانەبە خاستەر
کەس نێو
بەس تو

هەسارێوەوەرم زڕیا

یەی ڕەووفی
ئاڎ هەمیشە ئاسمانش یەڕ کەردەن هەسارێ وەرم زڕیێ

ڕۆنە گردو تەنیاییە کات
کەرینە ملەوانەو شیعرێو
شەوینە بەدزی منۆ
کەرینەش ملو ئاسمانی
ئانە نیا ئاسمان یەڕا
جە هەسارێ وەرم زڕێ

ترازیای

لاشاوە کافر بپانی
زاناشا تو پارەمەنی..
کپارەیچ
رۆجپار پەرسش بەنەفرەت کەرد
وەختێ

پەشنیش کەردە وەری و
لوا دڵش دا بەمانگێ...

ئاوبەدەر

ماساوێش شاربەدەر کەردە
وەختێ زاناش مەیلش ئێنا وشکڵانیۆ
تائێسەیچە نەمەردێنە
کەنارەنە
گورانیی یەی ئاوبەدەری وێش ماچونە.
ئاسمان گل گل هەرسی ونارو...

یاوە

زەڕیفی زەڕیفتەرەنی
زمسانەنە بی بەتریفەو مانگەشەوی
یاێزت ئێنە زەڕیفا
باخ ئەدارەکش پێ مدۆ
وەهارەنە چنوور سەرچوێت کێشونە
هەراڵەبرمەت ناز کەرۆ
هانەکوانو دەمێتەنە ئاوی کنیو
نمازۆ هامن یاو گێرو...
کۆیمە کاڵ و ویریمەنە
ئازیزە بە نازۆ ماچۆ
نیگاَم کەرە.. نازم کەرە.
من مەواچم نازار باڵاَت بەرەلاوە
ئەم گەرەکمەن
چەمم یەڕبۆ
جە زەرافەتو تو
یاوە....

هەناسێو پێسە شێعری

١

نەرم نەرم ملی ڕارە
پیسە واچی
سەرو رۆحیمەرە ملی
تا نەژاکیو

٢

ئۆسا تو هەر مەمێوت بی
سینەت لت بی و بیی دوی
نورێ بەرکۆت
چاڕووۆ چەمم جەسینەیت
کل نەکەردەن

٣

واتم مومێ گیسنوەنە
دیم کورەبی
تومەز نیگاو توش دیینە

٤

گرد روێ نامیوەت چڕینی
ئێسە نامێم نیای پەڵدا
تا درێژ تەرین شەوەم بی

٥

دننە دننە هەنار و عەمرێم
پێت هورتەکنو
تا سەرێەنجەکات بڕەژی

٦

واران ئاما

وەروە ئاما

تو هەرنامای

٧

گەڵا زاناش

پایز مەیلش چەنیش سەردا

یەوکەی دەسش چڵی وەردا

٨

گرد شەو ئننە رەحمێنەنی
جیای مانگی
مەی ئاسمانۆ منیشیەرە

٩

روجیار زانو
گەرەکتا رۆنە بەرگنی
وەختا داخیەتینە ترەکو

١٠

وانت پیرێ دڵۆوشەنا
(ناسا) ماچۆ:
ئیتر دنیا کاولە مەبوو

نامق هەورامی

١١

وەختێ دنیا ویرانە بو
تومنت ویر شیەبووە

١٢

ئێشەو نمو
تو داێمە ئێنای چێگە

شەوەو یەڵدای٢٠١٢

هاڵێەنا جە وێم
یەڕەنا جە تو

وەڵی سەفەر و ڕۆ جیاری
بسیارەم بە بومولێڵیٚ چەم نەترەکای
تووڵانی ئەرین عەمرو ویم
دا گەمەکا بیئاگایی..
دەسەوداما نو (چیڵ)یوی کڕی بە
با چەنی هیڵەکاش چەمیم وربارۆ
نەک چیگە بینایم لیلٚ بو....

بە پاییزیۆی زوڵف ئەڵاٚیی واچە..
هەناریۆی غەریب کۆتەن ئی دور وەڵاٚتە
چوار فەسڵە ئەکیای ئەکیۆرا!
خەبەردە (هەراڵەبرەم) یۆی عەیاری
عاشقیٚ چی دورەوەمرۆ
دەی دەی سەرەت بەرز کەرەوە
با دیدار ئاخرەت نەبۆ..

ور گێڵەوە تەنیا تەرین باوان شێویا
ئاپرەمەلیوە غەریبە
ئێنا سێنەتنە دێلەنە
داخەو دوروەتەنینی وێشەنە
تەرسو ڕوێ.
جەستەی ڕێشت سەراپا کەرونە زوخاڵ..

کۆچ یۆش جارێ لوتف کەرە
لاشەی غەریبم مەیوشە
هەتا جارێ بلوۆ وەتەن
ڕۆحم بسپارو تەوەنی ... و
چەمیم دەونە سمورێوی
با تەڵانەو باخێوینە شارۆشاوە
نەک غەریبینە کوری با..

مەردەی کەمێ ڕوخسەتم دە
سیا چەمانێوە تازە هەن
وەڵی تنلگنایۆ (گەبڵە)ینە
بەڤ ما چۆنەش
یەی چیڵێ تازەمێڵ ڕەشنی
من نەژنیەن..!!

بسیارەم نسارو سای کەمەری
هاڵیەنا جەویم
ئیسە بەڕەزا مەشناسۆم
چنور مەزانۆ من کێنا
لا(گاوگۆڕاڵ)ینە ویەرو
جوابو سڵامیم مەدۆوە
چا نەبینی.
(هەراڵە)و(برایمە) جیابیێ..

بە زەریفی وێت بەخشەم و لە هەنار
ڕایز (یەخێم یەی مەدڕەرە
نەبا عەمرم وڵگەڕێز بۆ..

هاڵیەنا جەویم!!
هاڵیەنا جەتو!!

پیرم بەخشەم. ئامانی جەژنە بارکی
بڕوا کەرە. ڕوێ پەنج جار
چڕام بلۆ.
برینی کۆنە ویر کەرو.
یادت فەراموش بکەرو..!
چرام باوەڕ باوەرنە.
(لم) جە (وەروی) ئەمێز ئەرا..!!

نا.. پیرم نا..
من (ئەرە) نا و پەنجەم پێکان
کۆو بڕواپرە..و
ئەوەنە و هۆرمز گێوە وڕای..و
بولەو ئار گێوە بێڵگبانێ..و
مێڵێ و پەکەمین کەنیکی دیلیم
دان وە (پیلێ) او
پەی ویم گێلو..
پەی تو گێلو..
وە حەق ئیمامان مەڕەسوا!

بسیارەم بە مارێفەتی
هاڵێەنا جە کەماڵی
یەڕەنا جە غەرێبی...
ئی سەرزەمینە بۆگەنا
بومەومن گوڵاو ڕێزەنە
کە ئامایمی (ڕۆجیار یەرس)ی بینمی
کە ملمیٚ (شێڵێ)ی بیێنمی
ئامایمی گورانیی واچینمی
چیسەرۆ زوانما لالاٚ..

بەخشەما وەتەن
غەرێبی گر چێوش وێربەردیمیٚ
تۆ نەبی..
غەرێبینە (شەڵتە)ی بەردا
(شەرا)ی بەردا
مەرگ..
دەخیلٚ تۆیچ مەبەرەم
ئاخر (ڤولتە) یەو (مای)یوەمرو وەشا

ئی شیعری بەرەندەو خەڵاتو فیستیڤاڵو دووەمی شیعری هاوچەرخی کوردی بی جە پیرانشار

چوار شەممە سوری
ژەنەکا مەملەکەتو هەناری

ولە هەنار گەرەکما پەرسو
چەنی کام وارانی وارای
کام وای ئاردی
نا.... مەپەرسو
ئەرسو بلی ئێتر نەیۆ....

ئاخر ئازیز
من چوزە ڕیواوەو ئەشقیم زیا
دلی ساپلکەمەرو تۆنە
دڵو سپاوو وەروینە.
هەراڵەبرەمیوە ناما
خێرئاماپێ جەمن کەرۆ.
دەی تۆیچ مەلە.
ئۆفرەم نیا. چنوورێوی سەرەدژیا و
گاوگۆراڵێ شەرا بەردە
بەپاو رازێم یەی گیڵناوە...

سەوای شەوی وەرم وینو
تۆ مەینەلام
هەنگامەکێت پیسە سەرەو من دژێنی
بزەڕاکی کوری بینێ
پانی نمەی.
ئەگەر تۆنەی
منیچ هیچ وەرمێ مەوینوو...
وەرمو چێشی.
ژیوای وەرما
مەردەی وەرما
تۆ وەرمەنی
ویچم هەر هیچ...

پیرێ شەوی وەرم وینوو
دوانزە هەساریم کەردینی ملت.
وەرم کەردەن یاوانەو یاپت.
گەرەکم بی مانگە ساوو گۆناینەرە
دیم تۆ زەریف تەرەنی
وسنەمۆ لا ....

تۆ جارێ بۆ
تەنیایم یاوی گیرتەن
بۆڵە هەنگورەو دیایم
وەختا بۆنە بە هەچکوچی
شەرابو هەڵسەکام تلا
لواوە دڵو میوەدێمی....

بەیاگە یاو هانێوبەرە ملوۆ سیروان
تۆ ئێنای چا.
ئێنەکا نەرگس خانمی گێریۆ.
سوارێو ئێنا سەرو مازی ژەرەێویۆ و
باڤێ ولەهەناریش ئێنێ دەسۆ.
یوەشا تۆنی و
مدۆت بە من....

وەرم وینوو
ئێنانی رای هەزار و یەکۆ
ملوۆ سیروان تۆ ئێنای چا
رووت کەردێنە یەردیوەر
گەرەکتا ئەگریجەکات شانە کەری
ملوۆ دلۆ دارێوی هەجیجەنە و
کەراش شانە و ماراش یەی تۆ
کە شانە مەرێۆنە سەرەت
منیچ لا تۆ مەنو جیا....

پیاپۆوە مرۆ
نەوەد و تۆ دەفڕەنێ داڵەهۆوە
ڤەتارە بێنانەو مەیا
شێوەن کەرا
دەسەکێ تۆ بانە دەسو دەفڕەنا کا و
مەردەکەیچ من
گۆنات دەفە
کەف مەدەنەڕوی دەفێ دوو گۆنات...
تۆ جامەو وێت عەوەز کەردەن.
بێەی دەفە
من جامەو وێم عەوەز کەردەن.
بێەنا ئەڵڤەو گۆشوارەکات...

(کلك نەمەنەن نەکل دانەدا
وەختە وێم بدەو بە......)
وێم مدەو سێروانەرەو
ملوۆ دڵێ تۆ ولەهەنار........
یاساژو هەنار ورەشەکا شارێەنە
ژەنەکێ تۆبەئێشا گێرتەن سوراو سانا.
(ئهێنی ئانەیە کە گرد ژەنێوە کێفش یەنەن و دڵێ گرد
کێفێو یچەنە مانێك هەن. زانی چی؟)
ژەنەکێ گەرەکشا نیا
شوەکەشا
ئائەشا
براشا. بزانا چی. ئادی ماکیاژشا یەنەن!!!

ملێۆ سێروان
چاگە سڕڕەکێت فاش کەری و
ڕازۆ دلیٚ کێفو ژەنەکا و
لەزەتو ماکیاژ کەردەی
مدەی دەمو ئاویوەنا بلۆ.
د و ر .... د و ر
ماتێك ..... سوراو.

ژەنیوەمرۆنەو سوراوەکێش جیامەنا...
هەڵەبجەنە
ژەنەکی و
ماتێلەکی
پێوۆ مەردیٚ و
گرد وەهاریٚ هەنارەکی سوراو گێرا...

هێزی شەوی دەفتەرەکەم وەرمش دیەبی
وەرمشەنە
چێش دار هەناری هەنیٚ
مەمیٚ گێڕا جیای هەناری و
هەرچی سەرگۆو مەمەکاێچا
بیپێنی سوراو..

ئای مەولا و من
بەژەنەکا دنیای واچە
با سەرە بسیارا بەمن.
من بە هەنار مڕەژوشا
تا بابایادگار....

ژەنەکا گرد بەرووٚ سێروان
ڕەمز و ڕازوو ئەشقێشا درکنا لا رەمزبارێوەو
ئاوەزشا جەم بۆ
کە ئامێوە
مێوەدەیمەو چەمەکام ئاوی مدا...
وەختێ مەیا
ڤتولەو دەمێشا تنگیانۆ
هەنارەکی سینەیشا یەڕ ئاوینی
مەیاو ماچا:
یەوکی دایم ڤتولەو دەمیما سورا
مانێك جامەو هەنارو تۆن...

ولە هەنارە بەنازەوە ماچۆ ئازیز:
نەك هەر سوراوو کێفەکەیم،
ویچم بێنا جامەو تۆ،
گەرەکت نەبی یەبامێوم یەی کیانی؟

یا وەرمەم دیەن یان وەرم مەوینم
خڕەو بازنات مێ نەژێر سەرینم....

پڕگیا .... نامق هەورامی

پڕگیای

م...........................

...........................م

.........................ن...........................

.........................ن...........................

..........................من.............

....

ڕ...........................

.............ژ...............

...............گ...............

.ی.....................................نا

....ڕ.....ژ.......ی....ا.........ن...........ا

.ب...و

چ...........ن...................ە...........م...........ۆ

...............چنەمۆ...................

باقیٚ
Sms
ی
تەنیا یەی تۆ

واران

وەختێ وەشا واران وارو
من دەسێوم کەمەرو تو و
ئەوی تەرم
کەمەرو چەتریش گێرتەبو

دەمت

هانە ئاویش شیرینەنە
نەک چون ئارەقی جەبینت
هەراڵە برەم عەبارەنە
نەک چون چەمی کل رەنگینت

وەشم مسیەی

نامێوەنە یەیم بنویسە:
شێنە گیان من نەوەنیچ بوو
تومڵەو ئەشقێت
دڵمەنە چەکەرەش کەردەن

وەرئاوا بیەی

ویرەگا کە وەر ئاوا بو
منیچ عەمرم وڵگەڕێز بو
کی تاقەت دارو تا سوبحی سەحەر
وەرو دیای تو بەرگنو جەنو؟

جەم

ئەگەر دڵت تەوەنیچ بو
من نیاپشش یەی کەرو
جە جەمخانەو نازێثەنە
تۆبەکارنا و جەم سازکەروو

کەی؟

چی بەڕەزا دلی دڵو تەوەنێنە
سەر مارو بەر
من چی نەثاوو سەوز بو
دڵو تۆنە.
شێرینەکێم؟

هانە

ئەر واچی دڵم تەوەنا
ما چونە منیچ هانەنا
دڵو تەوەنی شەق کەرو
مجیەونە بەر

مێترا

من زیلێوەم گەرەکەنە
تەوەنین بو
بەشکو جارێ ویش کەرۆوە
مێتراو حەزیم
سینەشەنە جە ئەڎێ بو

سۆزەو چەنگەکێت

پەی (ئارا جاف) ی

زەریفتەر جە ڕوی سوری ولە هەنار
خەرامانتەرەن قامەتی چنار

روخسارت ماتەم شیرینەن دەنگ
حەز کەرو سانیٚ گۆش دەووە چەنگ

بەسۆزەی ئاواز دەرون بارە جۆش
با غەم بار کەرۆ شادی کەرۆ نۆش

جارێتەر چەنگ باوەرەوە کولٚ
با غەرییبنە سۆز کەرمی بەدلٚ

سۆزیٚ ماتەمتەر جە فەسلی پاییز
ئای چەمەڕا ویم ئا مێوە ئازیز

واچە

١

ئەگەر جەبارەو ژەنیوە چەنەشا پەرسای. واچە:
جەبەهەهەشتی وەشتەرەنە
ئانەنیا
ئاڎش نیان چیرو پەیاش

٢

ئەگەر جەبارەو ژەنیوە چەنەشا پەرسای. واچە:

ئاونیٚ مانگانە چەنەش ملۆ

ئانە شیرینی هەنجیرا

مەر نەڎیەنێا

هەنجیر باوا

چەنی شیرینی مجورە؟...

٣

ئەگەر جەبارەو ژەنیوە چەنەشا پەرسای. واچە:

ڕوخسارش ئاسمانێوا

شەوێنە دوی مانگی و

ڕونە دوی دانە ڕوجیاریش

چەنە مزیا...

٤

ئەگەر جەبارەو ژەنیوە چەنەشا پەرسای. واچە:

هەرچی مزگی و خانەقا هەن

هەرچی مەرقەڎۆ خاسا هەن

گرد ئەنیا گومەزێوشا هەن

سێنەو ژەنیٚ دوێش هەنی..

٥

ئەگەر جەبارەو ژەنیوە چەنەشا پەرسای. واچە:

ئەگەر مێهرەبانی وێش نەبو

هەرچی تخمو نێرینەیا گرد هاری با.

دمای چل ڕوا مرانە..

٦

ئەگەر جەبارەوژەنیوە چەنەشا پەرسای. واچە:
ئی لامشنە ئاوەزۆ من
چەنی ئاوۆ
سەنا کەرو...

٧

ئەگەر جەبارەوژەنیوە چەنەشا پەرسای. واچە:
لودی بە ئاڎەمی واچدی
بزانە(هەورام)ی چێشش فێر کەرد...

گیان لەی

دمای تەمگێرتەی کویسانو سەرەیم
گەرەکما گورانیوەت پەی واچونە. نەرمە ژەن
هەوار هەوار پەیت گیڵو.
نسارو سایکەمەرێوینە ناڵونە
تەوەنی مەزانۆ چێش ماچو
نەرە گوش مەدو ناڵانیم. هەمیشە وەهار گیان

بزەڕاکی پاگە یەیە کام گمڵەرا
وەروەو لا پاڵەکا پاوشانە. پاو
هانە دەمش ئاوی کەرو
من ڤاڤڕی کاکی بە کاکی ئێگڵەیەنە.
بەرزە چڕەکێم تاسێێنێ
ئی گەرمەسێرە چوزانۆ.
هانە چ نازێو کەرۆنە
وەختێ ختلی خڕی دریۆ.
چ یەپامێوا یەی کوێسانا. خەمبار...

ئاد چوزانۆ.
کەڵێ یێ کەڵا بەرو نزانی.
نامق پیر بیەن چێگڵە بە جوانی...
خەمەکات پیچەوە دور وەڵات.
ئێسە ئەوەلا لانت مەژنەویو....
مشو چ نادانێوەت کەردەبو. خوا هاوار
کەسێ جە ئەڤسێر مەویەرو....

ولەهەنارئی بومی مەزانۆ
سورەهەراڵە چی سورا و.
من چی هەمیشە مائەنا ..
مەزانا... گەستەی مار وەشا یان...
((لەیل هەر ئا لەیلەن.. مەیل هەر ئا مەیلەن))
بە گیانت فەسەم کوڵەدەم . نەمەیل هەن نە ...

بی تۆچوار فەسڵەم زمسانا و
کوێسانو من چەرمەتەر بۆ
تویچ چا دورۆ
زڵفێت بەستێنی بە چنوور.
قیافەت گیرتەن چون شەوبو.
((ئەری هۆ نازار نەشێویو نازت
بەکل برەژە دیدەی.....))

با تۆ نازت نەشیویۆنەو
من چی دورۆ
بێناز بێناز مەنەنارە
تا ڤەئار بیێو
وێم و خەمەکام بەرۆنەو
تۆ بەدیدەی شابازنەوە
بدیە شونەو مەرگێمەرە.
کنا مەرگەکەو وێت دەبەمن.....

با کم نیا...
با هەوار بلۆ داڵانی
با هەر نەیاوو خاڵانت
با سیاو گوراڵا نەخیزیۆ
با وەتەن منش بیزیو
با هەواریەکی هەر ئەوەڵ وەهار بەیاوە
یا هەر نەلا هەوار
هەرچی نارنج و لیموت هەن یەی وێت
یا بچم نەپیچیو شەو بە یانەوە
با ڤەد سەر نەنیەی وەبان سەرینم
((من مدەوش بەتو گیانی شیرینم))

ئینە سیاوچەمانێوی کوێسانیا چی دورۆ
تۆ گۆشدە
دلی ژیڵێنە یەێت ماچونە. سەرشێن
سەرەو من چەرمە بی و تۆ هەر نامای
نا

کەتۆ نەی من دەردە دڵ یەی کی کەرونە؟
بیمانا پێوی گەورەن ژیوای
تو گورانیی واچینەو کەسێ نەبو واچونە گیانننننن
«کەوتەنۆ بەینما کوانی لهون
نیا رای عبور مەر بە تەلەفون»
گیان لەی

٢٠-٥-٢٠١٣

وشە مانا

پژگیا: پژاو، پرژ و بڵاو

ویٚم: خۆم

ویٚ: خۆ

چیٚگەنە: لێرەدا

نەواتیٚنیٚ: نەوتراو

پنەم نەواتیٚنی: پێم نەوتگی

وەرکوڵ: بەرکوڵ

بیٚ: بێیت

خاسا: باشە

هەسارە: ئەستێرە

هەساریٚ وەرم زڕیێ: ئەستێرەی خەو لیٚ زڕاو

لاشاوە: بەلایانەوە

ڕۆجیارپەرس: گوڵەبەڕۆژە

ماساوی: ماسی

کۆیمەکاڵ: ناوی باخ و شوێنێکی گەشتیاریە لە شاری پاوە

ئەم: ئەز، من

چەم: چاو

ملی ڕانە: بەڕێدا ئەڕۆی

گیسنوونە: داگرسێنم

گیسناینە: داگرساندن

وەروە: بەفر

وەردا: بەردا

هاڵیەنا: خاڵیم.

هاڵی: خاڵی

چەم نەترەکای: چاونەترووکاو، چاو نەکراوە

چیٚڵیٚ: ماکەو. لەهەورامیدا بە ماکەو ئەڵێن: چیٚڵ

بە نێرەکەو ئەڵێن: بەق

هێڵە: هێلکە.

هێڵەکاش: هێلکەکانی

وربارۆ: هەڵبێنێت

واچە: بڵێ

ئایرەمەلی: مەلێکی جوانی کۆچەری. ئاینەمەل

ورگێڵەوە: بگەڕێوە

بلوو: بڕۆم

گەبڵە: گیایەکی بەهاری بەلەزەتە

ژنیەی: بیستن

من نەژنیەن: من نەمبیستوە

تەوەنی: بەرد

کۆوبڕوایرە: بەکێوی باوەڕدا

گێڵای: گەڕان

گێڵوو: بگەڕێم

ماریفەت: ناوی کتێبەکەی پیرشالیاری هەورامان

وا: با

کام وای ئاردی: کام با هێناتی

ڕیواوی: ڕێواس

ڕیواوەو عەشقی: ڕێواسی خۆشەویستی

مەینە: دێیت

مەینە لام: دێیتە لام

بزەڕا: بزنەڕێ

بزە: بزن

هەچکوچی: مێوژ

مێوە دەیمێ: ترێی دێم

ژەرەژی: کەو

ژەرەێوە: کەوێک

مدۆت: ئەتدات

مدۆت بە من: ئەتداتە من

تاتە: باوک. تاتەشا: باوکیان

مەمە: مەمک. مەمێ: مەمکەکان

مەمێ گێرا: مەمک ئەگرن

ئاوەز: ئەقڵ

قتوولە: ختوولە، خونچە گوڵ

هانە: کانی

وەشم مسیەی: خۆشم ئەوێ

چیر: ژێر

چیروو پایش: ژێر پێی

واچدێ: بڵێن

مەشی: رۆح

لەی: کورت کراوەی لەیل، لەناو سیاچەمانەدا بەکار دێ

هەوار: شوێنی هاوینەی گوند نشینان

نسار: سێبەری شاخ

تەوەن: بەرد

ختلی: ختوکە

پێرست

پێشەکی ٣
پیسە تەنیاییەکاویم ٢٣
مەزانوو ٢٥
هەسارێوە وەرم زڕیا ٢٧
ترازیای ٢٩
ئاوبەدەر ٣١
یاوە ٣٣
هەناسێوە پیسە شیعری ٣٥
هاڵییەنا جەویم ٤٨
چوارشەمە سوری ٦١
پڕگیای ٧٨
باقێSMSی ٨٠
سۆزەو چەنگەکێت ٨٩
واچە ٩١
گیان لەی ٩٩
وشەمانا ١٠٩
پێرست ١١٣

ئەو کتێب و بڵاوکراوانەی لقی کەرکووکی یەکێتی نووسەرانی کورد پاش کۆنفرانسی ئازادی بەچاپی گەیاندوون جگە لە گۆڤاری گزنگ کە بەردەوام مانگانە دەردەچێت

ز	ناوی کتێب	بابەت	نووسەر	وەرگێڕ	ساڵ
١٠٨	خوێندنەوەی چەند دەقێکی ئەدەبی و فیکری	خوێندنەوە	سامان محەمەد		٢٠١٠
١٠٩	هەرمێیەکانی فیرعەون	شیعر	ئەحمەدی مەلا		٢٠١٠
١١٠	تەونێك لە شیعر و وشە	لێکۆڵینەوەی ئەدەبی	مەحمود نەجمەدین		٢٠١١
١١١	١ ١ ١ نامەی سۆزداری	تێکستی دڵداری	کۆکردنەوە و ئامادەکردنی: حەمە سەعید زەنگنە		٢٠١١
١١٢	دانای کوێخا شەوکەت	ڕۆمان	موعتەسەم ساڵەیی		٢٠١١
١١٣	سەمای روح	کورتە چیرۆك	نەوزاد یوسف کاکەیی		٢٠١١
١١٤	سلێکوك هۆکلێر عاجباتیی هەشتەم	ڕۆمان	عەبدوڵڵا سەڕاج		٢٠١١
١١٥	خەزان و شنەی بەیان	شیعر	غازی ڕەشید زەنگنە		٢٠١١
١١٦	بزووتنەوەی ڕوانگە و شاعیرانی حەفتا و	لێکۆڵینەوەی ئەدەبی	د.هیمدادی حوسێن		٢٠١١
١١٧	ئاوابوونی جەستە لە سەفەری دڵدا	شیعر	ستار ئەحمەد عەبدولڕەحمان		٢٠١١
١١٨	دەرگاکان	کۆچیرۆك	خالید مەجید فەتحوڵلا		٢٠١١
١١٩	تەنیا لەبەر مەعاشەکەیە	کورتیلە چیرۆك	بەکر دەروێش		٢٠١١
١٢٠	گەشەکردنی زمانی منداڵ	زمانی منداڵ		و: د.ئازاد باخەوان و ناصح محمد	
١٢١	لە لووتکەی ئەدەبی ئەڵمانەوە	لێکۆڵینەوەی ئەدەبی	عومەر عەلی شەریف		٢٠١١
١٢٢	وازییەکانی رەشەگۆم	ڕۆمان	کاکە مەم بۆتانی		٢٠١١
١٢٣	شاری لە غەم ئاوسبوو	ڕۆمان	سالار ئیسماعیل سەمین		٢٠١١
١٢٤	ململانێ لەگەڵ پرسیاردا	کۆدیدار	دانا عەسکەر		٢٠١١
١٢٥	ئەو نامانەی بۆ پیرێتی خۆم دەیاننێرم	دەق	سوارە نەجمەدین		٢٠١١

١٢٦	عامُ الصِّفو	شعر	صباح رەنجدەر	ترجمە: المهندس محمد حسين رسول	٢٠١١
١٢٧	ڕاکشان لە تەنیشت تارمایی نیشتمانەوە	چەند دەقێکی شانۆیی	عەبدوڵا سلێمان (مەشخەڵ)		٢٠١١
١٢٨	لقاءات تحت أشعة الحروف المشرقة	مجموعة حوارات	سردار زنكنە		٢٠١١
١٢٩	دزەکان	کۆمەڵە چیرۆك		ئازاد نەجم	٢٠١١
١٣٠	ڕووبەرێکی ڕەخنەیی	ڕەخنەی ئەدەبی	د. فوئاد ڕەشید		٢٠١١
١٣١	کتێب	خوێندنەوەی بیست تێکستی	جەلیل کاکەوەیس		٢٠١١
١٣٢	لە سۆاخی عیشقدا	کۆمەڵە چیرۆك	سەلمان شێخ بزێنی		٢٠١١
١٣٣	عومەر سەیفەدین	لێکۆڵینەوە		و. لە تورکییەوە: ئەحمەد تاقانە	٢٠١١
١٣٤	مەحوی ناسی	لێکۆڵینەوە	هیمداد شاهین		٢٠١١
١٣٥	بەیداخ	نۆڤلێت	حەمە کەریم عارف		٢٠١١
١٣٦	زایەڵەی ئاوەسپی	کۆمەڵە بەرهەم	ئا: بەکر دەروێش		٢٠١١
١٣٧	بازاڕی ناوخۆیی	ڕۆمان		و: بورهان ئەحمەد	٢٠١١
١٣٨	ڤلادیمێر سیمۆنەڤیچ ڤیسۆتسکی	وەرگێڕان		و: لە رووسییەوە: گوڵاڵە نوری	٢٠١١
١٣٩	پەنجەرە بچووکەکان	وتاری ڕەخنەیی	ئازاد عەبدولواحید		٢٠١١
١٤٠	چەند بوارێکی زانستی زمانەوانی کوردی	زمانەوانی	حمید خالید کەریم		٢٠١١
١٤١	گەڕانەوە	چیرۆك	چنوور نامیق		٢٠١١
١٤٢	لە مەدرەسەی نالییدا	لێکۆڵینەوەی ئەدەبی	حەمە مەنتك		٢٠١١
١٤٣	قاوەخانە	کۆمەڵە چیرۆك		و: ستار شێخانی	٢٠١١
١٤٤	دارستانێك لە شمشاڵ	شیعر	نامق هەورامی		٢٠١١
١٤٥	شینبوونی بەرد	کۆچیرۆك	د. موحسین ئەحمەد		٢٠١١
١٤٦	چۆن و چی بۆ منداڵ	لێکۆڵینەوە	لەتیف هەڵمەت		٢٠١١

١٤٧	مصطبة وحيدة أمام القلعة	دراسة	فاروق مصطفي		٢٠١١
١٤٨	في الشعر الكُردي المعاصر	دراسة	هشام القيسي		٢٠١١
١٤٩	کتێبی بۆشاییەکان	شیعر	ئەدیب نادر		٢٠١١
١٥٠	ئەو هەتیوەی نابێت بە پیاو	چیرۆك		عەبدولستار جەباری	٢٠١١
١٥١	ڕاز و گەمەی ئیشق	شیعر	عەباس مەجیـــــد		٢٠١١
١٥٢	نووسەر و نووسینەوەی زمان	لێکۆڵینەوە	نیهاد جامی		٢٠١١
١٥٣	زیارەتی ماچ	شیعر	ڕەسووڵ سوڵتانی		٢٠١١
١٥٤	لە گێژەنی پرسیاردا	دیمانە	حەمەفەریق حەسەن		٢٠١١
١٥٥	بنەماکانی ڕەخنەی ئەدەبی	ڕەخنەی ئەدەبی	محەمەد سابیر مەحموود		٢٠١١
١٥٦	دڵی داگیرساوی دانکۆ	چیرۆکی وەرگێڕردراو		و: ئەحمەد عارف	٢٠١١
١٥٧	شورای گۆڕەکان	کورتە چیرۆك	هیدایەت محەمەد		٢٠١٢
١٥٨	کۆچباری گزنگ	ڕۆمانە شیعر	ستار ئەحمەد		٢٠١٢
١٥٩	بالوولی داناو قەرەقووش	بەسەرهات و پەند و ئامۆژگاری	عەبدوڵلا عەبدولڕەحمان زەنگنە		٢٠١٢
١٦٠	هونەرستان	خوێندنەوەگەلێکی هونەرییە	ئازاد گەرمیانی		٢٠١٢
١٦١	بەسەر شانی سەحەردا وەرە	کۆمەڵە شیعر	عەبدولڕەحیم سەرەڕۆ		٢٠١٢
١٦٢	مینا ڕەنگینەکان	کورتە چیرۆك	جەلیل محەمەد شەریف		٢٠١٢
١٦٣	چیرۆکەکان	کۆمەڵە چیرۆك	محەمەد عەبدولڕەحمان زەنگنە		٢٠١٢
١٦٤	گەڕانەوەی تارماییەکەی ژەنەراڵ	کۆچیرۆك	سەمەد ئەحمەد		٢٠١٢
١٦٥	کەرکوك لە دیدی چەند سەرچاوەیەکدا	لێکۆڵینەوەی مێژوویی	هاشم عاصی کاکەیی		٢٠١٢
١٦٦	گوڵبژێرێك لە وتەی ناوداران	وتەی ناوداران	ئامادەکردنی: ڕەزا شوان		٢٠١٢
١٦٧	ئەزموونی ڕۆژنامەگەریم	یادەوەری	زاهیر ڕۆژبەیانی		٢٠١٢

١٦٨	مەرگی ئیلزە باسکولایت	کۆمەڵە چیرۆکی وەرگێڕدراو	و. حسێن عەلی		٢٠١٢
١٦٩	هۆنراوەکانی تیلەکۆ	هۆنراوە	عاسی عەلی تیلەکۆ		٢٠١٢
١٧٠	بۆ زاخاوی مێشك	مەتەڵ بۆ منداڵان	عوسمان دەروێش شکور		٢٠١٢
١٧١	نیوەی پڕی من نیوەی بەتاڵی ئاوێنە	شیعر	گوڵباخ بەهرامی		٢٠١٢
١٧٢	تۆبەی فیرعەونی	شانۆنامە	وریا شەهاب		٢٠١٢
١٧٣	هەنگاوێك بۆ ساغکردنەوەی دیوانی خالۆی کۆماسی	لێکۆڵینەوە	ئا:کاروان عوسمان عەلی		٢٠١٢
١٧٤	مۆزایکی خۆشەویستی و مردن	چیرۆکی وەرگێڕدراو		و: عەبدوڵلا مەحمود زەنگنە	٢٠١٢
١٧٥	آراء وملاحظات نقدية عن الثقافة الكوردية	آراء	جمعة الجباري		٢٠١٢
١٧٦	بڵقی بەرد	کۆشیعر	خالید کاوێس قادر		٢٠١٢
١٧٧	کۆچی باڵندەکان	کۆمەڵە شیعر	سالەح هەلاج		٢٠١٢
١٧٨	گورگ و مرۆڤ	چیرۆك بۆ منداڵان	گرفتار کاکەیی		٢٠١٢
١٧٩	خۆشترین چیرۆکی ئەوینداران	چیرۆکی وەرگێڕدراو	دەرویش ئەلجەمیل	و. وەلید ڕەمەزان کەریم	٢٠١٢
١٨٠	پیاسەیەك لەگەڵ نوحدا	شیعر	بورهان ئەحمەد		٢٠١٢
١٨١	ڕەهەندەکانی کوردستانیبوونی قەزای	لێکۆڵینەوە	حەسەن بارام		٢٠١٢
١٨٢	شەقامەکانی دڵ	شیعر	سەڵاح قابیل		٢٠١٢
١٨٣	دوو شانۆگەری و چەند باسێکی شانۆیی	شانۆنامە	سوارە کافرۆشی		٢٠١٢
١٨٤	هاواری ئەنفال	شیعر	محەمەد ئەمین ڕەشید		٢٠١٢
١٨٥	لە چاوەڕوانی هیچدا	شیعر	سەیوان سەعیدیان		٢٠١٢
١٨٦	بە باوەشێك لە فەناوە نیشتمانی زویر....	شیعر	عەبدولا سلێمان (مەشخەڵ)		٢٠١٢
١٨٧	المدينة الحُبلى بالـهم	رواية	سالار إسماعيل سمين	أنور حسن موسى	٢٠١٢
١٨٨	ئەو هەورانەی نەبوون بە ماچ	شیعر	چنوور نامیق		٢٠١٢
١٨٩	پینیکیو	ڕۆمان بۆ مێردمنداڵان	سەرتیپ محەمەد هەمەوەندی		٢٠١٢

١٩٠	شيرين تر لە دەق	لێكۆڵینەوە و ڕەخنە	سەردار جاف		٢٠١٢
١٩١	رەخنە و هەندێ لە راستییەكان	رەخنە و لێكۆڵینەوە	غەفور ساڵح عەبدوڵا		٢٠١٢
١٩٢	من و دەریا	شیعر	عەباس جەمیل جێماو		٢٠١٢
١٩٣	باخچەی گوڵ و پەپوولە	هۆنراوەی منداڵان	ئەسعەد لوڕ زادە		٢٠١٢
١٩٤	فیغانێك لە كەركووكەوە	كۆمەڵە شیعر	نەوزاد محەمەد كاكەیی		٢٠١٢
١٩٥	ژنێك لێوانلێو لە ئەوین	كۆمەڵە شیعر	خالید باشبڵاخی		٢٠١٢
١٩٦	هاوارەكانی ڕۆژانی جەنگ	ڕۆمان	موعتەسەم ساڵەیی		٢٠١٢
١٩٧	لە ڕۆخی ڕووباری وێژەوە	لێكۆڵینەوەی ئەدەبی	سەنگەر قوباد		٢٠١٢
١٩٨	كتێبێكی سەیر لەبارەی شیعرەكانی شێخ ڕەزای	ڕەخنەی ئەدەبی	حەمەساڵح فەرهادی		٢٠١٢
١٩٩	گوڵخانەی عاریفان	لێكۆڵینەوە	هیمداد شاهین		٢٠١٢
٢٠٠	حزب گوڵەباخ الجماهيري	مجموعة قصص	محمد سعيد زەنگنە	ترجمە: عوف عبدالرحمن عبدالله	٢٠١٢
٢٠١	برء الآلام	طب أعشاب	الشيخ (محيي الدين)الكركوكي	إعداد: عبدالجبار شوجة البرزنجي	٢٠١٢
٢٠٢	زایەڵەی ئاوەسپی	كۆمەڵە وتارێكی ئەدەبی و ڕۆشنبیریی و مێژوویی	كۆكردنەوەو ئامادەكردنی : بەكر دەروێش		٢٠١٢
٢٠٣	ئاڤێستا و یەكتاپەرستی	لێكۆڵینەوە	عومەر حاجی عەلی زەنگەنە		٢٠١٢
٢٠٤	پاڵەوان لە حیكایەتی فۆلكلۆری كوردی (ناوچەی گەرمیان)دا	لێكۆڵینەوەیەكی ڕەخنەیی شیكارییە	سازان جوهر حمه غريب		٢٠١٢
٢٠٥	أنوثة مدينة	قصائد متحررة	يوسف شواني		٢٠١٣
٢٠٦	مێخەك	ئەزموونی ڕۆژنامەگەریی	ستران عەبدوڵڵا		٢٠١٣
٢٠٧	نامەی بەر لە خۆر ئاوابوون	چیرۆك	فەیسەڵ هەمەوەندی		٢٠١٣
٢٠٨	گەڵای وشە	خوێندنەوە	لەتیف فاتیح فەرەج		٢٠١٣
٢٠٩	هەنسك	پەخشان	ئەرشەد تەحسین		٢٠١٣
٢١٠	ئەڵقە	هۆنراوە	شوان مجید (سەدایی)		٢٠١٣
٢١١	خوێنی ڕژاوی دوو سێو	قەسیدە	دانا عەسكەر		٢٠١٣

٢١٢	بزورگی عەلەوی (جانتا)	كۆچیرۆك	بزورگی عەلەوی	و. حەمە كەریم عارف	٢٠١٣
٢١٣	فرِین تەعارفی قەفەسێكە	كۆمەڵە شیعر	یونس حسەینی		٢٠١٣
٢١٤	الربيع الأسود	رواية	أحمد محمد إسماعيل	مكرم رشيد الطالباني	٢٠١٣
٢١٥	هەڵوەرینی دەمامكەكان	كورتیلە چیرۆك	هیوا حوسێن ئەمین		٢٠١٣
٢١٦	لە هۆڵە تاریكەكانی شانۆ	كۆمەڵە وتار	كۆسرەت عەبدولڕەحمان		٢٠١٣
٢١٧	ئاوێنە و دەمامك	كۆچیرۆك		عەبدوڵڵا مەحمود زەنگنە	٢٠١٣
٢١٨	بەها پەروەردەییەكان لە ڕۆژنامەگەری منداڵدا	توێژینەوە	فازڵ ڕەشید ساڵح		٢٠١٣
٢١٩	پەندی پێشینان ڕێ نیشاندەری ژیان	پەندی پێشینان	ئا: عوبێد شێخ لەتیف بەرزنجی (هەوری)		٢٠١٣
٢٢٠	پەندی ئینگلیزی و كوردی	لێكۆڵینەوە و بەراوردكاری		و. ئامادەكردنی: دكتۆر ئازاد	٢٠١٣
٢٢١	گوڵی هەتاو	شیعر	عوبێد ئەحمەد		٢٠١٣
٢٢٢	دیوانی مەلا نەجمەدین بێبەش	دیوانە شیعر	ئا: هەردەوێڵ كاكەیی		٢٠١٣
٢٢٣	ڕەخنەی كۆمەڵایەتی لە هۆنراوەكانی حاجی قادری	لێكۆڵینەوە	ئا: گۆران عەبدولجەبار ئەحمەد		٢٠١٣
٢٢٤	بەبێ تۆ ئاسمان نابینم	شیعر	حەمە كاكە ڕەش		٢٠١٣
٢٢٥	كەرنەڤاڵی عەشقی ناو بەفر	پەخشانە شیعر	خالید مەجید فەتحوڵڵا		٢٠١٣
٢٢٦	پژگیا	شیعر	نامق هەورامی		٢٠١٣